

साईपाल गाउँपालिका

काँडा बझाङ्ग



आर्थिक बर्ष २०८१/२०८२ को
बार्षिक निति तथा कार्यक्रम



साईपाल गाउँपालिका
काँडा बझाङ्ग
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

साईपाल गाउँपालिकाउपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, गाउँसभाका सदस्यहरु, साईपाल गाउँपालिकाको सातौँ गाउँसभाको १५ औँ अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु । साईपाल गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८१/८२को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँसभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ । यस साईपाल गाउँपालिकाको विकास, सुधार र समृद्धिका लागि नेपालको संविधान तथा संघीय, प्रदेश र स्थानीय कानूनद्वारा प्रदत्त हक अधिकारको प्रचलन गर्न तथा कानूनतः निर्देशित काम, कर्तव्य र दायित्व निर्वाह गर्न हामी प्रतिबद्ध छौँ। साईपालको इतिहास, संस्कृति, सम्पदा र सभ्यताको संरक्षण, सम्बर्धन र प्रवर्धन गर्नु हाम्रो पहिलो कर्तव्य हुन आएको छ। जडिबुटी, पर्यटन पशुपालन र धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदायस गाउँपालिकाका सम्भावनाकाक्षेत्र हुन। सडक यातायात, भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चारको व्यवस्थापन गर्नु यस पालिकाका लागि मुख्य चुनौतिको विषय रहेको छ। साईपालमा पाउने जडिबुटीको संरक्षण तथा जडिबुटी पाउने क्षेत्रमा फोहर व्यवस्थापन लामो समयदेखि समस्याको रूपमा रहँदै आएको सन्दर्भमा यसको दीगो र बैज्ञानिक व्यवस्थापन हाम्रो प्रस्थानबिन्दु बनेको छ । सेवान्नाहीले सरल र सहज तरिकाले सेवा प्राप्त गर्ने हकलाई सुनिश्चित गर्न सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्न अनिवार्य छ । स्वच्छ, सफा, हरियालीयुक्त पर्यावरण विकास गरी साईपाललाई बस्नयोग्य गाउँ बनाउने हाम्रो ध्येय रहेको छ ।

आन्तरिक सुशासन र सवल प्रशासनको विकासबाट हामीले अख्तियार गरेको नीति तथा कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने भएकाले यो नीति तथा कार्यक्रम त्यसतर्फ नै निर्देशित रहेको छ । जनतासँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध र सम्पर्क रहने वडा कार्यालयहरुको क्षमता विकास, श्रोत साधनमा वृद्धि र प्रणालीको विकास गर्ने नीति अवलम्बन गर्न प्रस्ताव गरिएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, उद्यमशीलता, सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद, भौतिक पूर्वाधार विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, विपद व्यवस्थापन, न्याय निरूपण, मानव अधिकार प्रवर्धन जस्ता बिषयगत क्षेत्रहरुका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु ।

आगामी आर्थिक बर्षको लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आम साईपालवासी तथा सबै पेशा, व्यवसायमा आबद्ध महानुभावहरुको सहयोग, समन्वय र सहकार्य रहने कुरामा विश्वस्त रहेको छु ।

आर्थिक बर्ष २०८०/०८१ को नीतिको समीक्षा:

- १) साईपाल गाउँपालिकामा रहेका आर्थिक रूपमा विपन्न एकल पुरुषहरुलाई आर्थिक सहायता स्वरूप मासिक २ हजार सुरक्षा भत्ता प्रदान गर्ने गरिएको छ ।
- २) गाउँपालिका वासीहरुलाई सञ्चार सेवाको सुनिश्चितताका लागि नाङ्गना डाडामा रहेको नेपाल टेलिकमको टावरमा फोर जि सेवा जडान गरि सञ्चालनमा ल्याएको छ ।
- ३) लैंगिक समानतालाई प्रवर्द्धन गर्न छोरी जन्माउने आमाहरुलाई प्रोत्साहन स्वरूप पुरस्कार बितरण गरिएको छ ।

- ४) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै विद्यालयहरूमा कक्षा १ देखी ५ सम्म स्थानीय विषयको पाठ्यक्रम तयार गरि पठनपाठन कार्य शुरु भएको छ।
- ५) सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी सेवाप्रवाहमा थप प्रभावकारिता ल्याउन र स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन गर्न सहकारी मार्फत कोसेली घरको स्थापना गरिएको छ।
- ६) सडक यातायातको पहुँच नभएको यस गाउँपालिकालाई सडक सञ्जाल सँग जोड्नका लागि जाँडलेक देखि नगै सम्म कच्ची सडक निर्माण कार्य गरिएको छ।
- ७) यस गाउँपालिकामा रहेका बेरोजगार पुरुषहरूलाई सीपमुलक तालिम दिई आयआर्जनका क्रियाकलापमा सहभागी गराई आत्मनिर्भर गराउन २५ जनालाई डकर्मी, पलम्बिङ तथा हाउस वायरिङ सम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेकालाई उधम संचालनका लागि सामग्री वितरण गरिएको छ।
- ८) गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक क्षेत्रको सुधारका लागि शिक्षा गुरुयोजना निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।
- ९) स्थानीय वासिन्दाहरूको स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितताका लागि १० शैय्या आधारभुत अस्पताल निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरि निर्माण कार्य लाई निरन्तरता दिईएको छ।
- १०) गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि आवश्यक प्रकृया अगाडी बढाई थरुनी घाटमा गाउँपालिकाको नाममा निशुल्क पास भएको जग्गा प्रशासकिय भवन निर्माण मापदण्ड २०७५ अनुसार अपुग भएकाले साईपाल गाउँपालिका वडा नं ३ सौरखोलामा निशुल्क जग्गा प्राप्त गरी भवन निर्माण कार्य अगाडी बढाएको छ।
- ११) साईपालगाउँ क्षेत्रभित्रका बाढी पहिरो तथा अन्य प्राकृतिक प्रकोपले बिग्रेका वाटोको थप क्षती हुन नदिन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरि मर्मत सम्भार गरिएको छ।
- १२) गाउँपालिका भित्र बसोवास गर्ने आर्थिक अवस्था कमजोर रहेका विरामीहरूलाई स्वास्थ्य उपचारका लागि आर्थिक सहायता प्रदान गरिएको छ।
- १३) धार्मीक सम्पदाको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न गाउँपालिकाभित्र रहेका विभिन्न मठ मन्दिर तथा गुम्वाको निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिएको छ।
- १४) धुली नाम्खा गुम्वा र काँडा स्वास्थ्य चौकीको सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन सोलार सिस्टम जडान गरिएको छ।
- १५) धुँवा रहित भान्छा निर्माण गरि स्थानीयको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन धुँवारहित आधुनिक चुलो खरिद गरि वितरण गरिएको छ।
- १६) आधारभुत तह कक्षा ८ को परिक्षालाई प्रभावकारी र मुल्याङ्कन प्रकृत्यालाई विश्वसनिय बनाउन पालिका स्तरीय नियमित परिक्षासञ्चालन गरिएको छ।
- १७) गाउँपालिकाभित्र रहेका स्वास्थ्य चौकी तथा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रका लागि आवश्यक औषधी खरिद गरि निशुल्क औषधीको वितरणको व्यवस्था गरिएको छ।
- १८) विभिन्न प्रकोपबाट पिडित भई स्वास्थ्य अवस्था गम्भिर रहेका ब्यक्तीहरूलाई हेलिकप्टरमार्फत उद्धार गरि स्वास्थ्य उपचारको ब्यवस्था गरिएकोछ।

अब म साईपालगाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८१/८२ को नीति र कार्यक्रम यस गाउँसभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।



साईपाल गाउँपालिकाको समग्र विकास निर्माण तथा सेवा प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न देहायकारणनीतिहरू अवलम्बन गरिनेछन् ।

१. साईपालको संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्धन र प्रवर्द्धन गर्ने ।
२. सूचना तथा संचार प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने ।
३. सांस्कृतिक पर्यटन, नव प्रवर्तनमा आधारित उद्यम र संस्थागत सुशासनलाई प्राथमिकतामा राखी योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
४. स्थानीय शासनमा जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्दै उत्तरदायी र पारदर्शी स्थानीय सरकारको भूमिका निर्वाह गर्ने ।

शिक्षा सम्बन्धी नीति :

१. साईपाल गाउँपालिकाभित्र रहेका समुदायीक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ८ र कक्षा १० का विद्यार्थीहरूका लागि थप सहायता कक्षा सञ्चालनको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. गरिव तथा असहाय जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई सहिद वृषवहादुर सिंह बहुप्राविधिक शिक्षालयमा प्राविधिक शिक्षाको पठनपाठनका लागि निरन्तरता दिएको छ ।
३. माध्यमिक शिक्षामा आधारभूत प्राविधिक ज्ञान र सीप सहितको शिक्षा प्रदान गरी विद्यालय तह पूरा गर्दा कम्तिमा एउटा सीपमा स्वरोजगार हुनसक्ने जनशक्ति तयार गर्न काँडा माध्यमिक विद्यालयलमा कृषी प्राविधिक शिक्षा पठनपाठनको लागि प्रकृया अगाडी बढाईनेछ ।
४. सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरूलाई प्रविधिमैत्री सीप विकास, शिक्षण कला, क्षमता विकास र असल अभ्यास शिक्षण सिकाई आदान प्रदानका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
५. सामुदायिक विद्यालयहरूको विद्यालय परिसर सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यस अन्तर्गत शौचालय निर्माण र स्तरोन्नति, निःशुल्क सेनेटरी प्याड, पिउने पानीको प्रबन्ध गरिनेछ ।
६. सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य जाँच, प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सचेतनाको लागि गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई परिचालन गरिनेछ ।
७. पालिका भित्र सञ्चालित सामुदायीक विद्यालयमा अध्यापन गराउने शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको सेवासुविधालाई समयानुकूल समायोजन गरिनेछ ।
८. विद्यालय अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन बहुपक्षिय अनुगमन टोली मार्फत विद्यालय अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
९. आधारभूत तह कक्षा ६-८को स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरि लागु गरिनेछ ।
१०. पालिका भित्र सञ्चालित सामुदायीक विद्यालयमा अध्यापन गराउने शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको अभिलेखलाई व्यवस्थित गर्न विस्तृत विवरण सहितको प्रोफाइल तयार गरिनेछ ।
११. सामुदायिक विद्यालयमा संचालित दिवाखाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न कोष स्थापना तथा आवश्यक कर्मचारी व्यवस्थापन गरि गरिनेछ ।
१२. आधारभूत तहको मुल्याङ्कन प्रकृयालाई विश्वसनिय र प्रभावकारी बनाउन आगामी शैक्षिक शत्र देखी कक्षा ५ र कक्षा ८ को अन्तिम परिक्षा पालिका स्तरबाट सञ्चालन गरिनेछ ।



१३. गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ।
१४. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्र छात्राहरूका लागि पोशाकको व्यवस्था गरिनेछ।

स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति:

१५. पालिकाभित्र रहेका स्वास्थ्य सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवासुविधालाई समयानुकूल समायोजन गरिनेछ।
१६. स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा समावेश नभएका परिवारलाई स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा समावेश गराउने आवश्यक पहल गरिनेछ।
१७. साईपाल गाउँपालिकामा स्थापित नागरिक आरोग्यता केन्द्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी द्वारा नागरिक आरोग्यता प्रवर्धन गर्न उपयुक्त आहार, बिहार, ध्यान, योग, प्राणायाम आदिबारे विद्यालय तह समेतमा सचेतना कार्यक्रमहरू मार्फत निरोगी बन्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
१८. सार्वजनिक स्थलमा धुम्पानगर्न निषेध गर्ने व्यवस्था तथा सूतिजन्य पदार्थ नियन्त्रण तथा नियमन गर्ने कार्यलाई प्रभाकारी गरिनेछ।
१९. गाउँ क्षेत्रभित्र रहेका सबै प्रकारका स्वास्थ्य संस्थाहरूको अभिलेख व्यवस्थित गरिनेछ।
२०. एक घर एक फिल्टर सफा स्वच्छ गाउँघर भन्ने नारालाई साकार पार्न यस वर्ष एक घर एक फिल्टर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२१. कुपोषण मुक्त र पोषण युक्त बडालाई पुरस्कृत गरिनेछ।
२२. सुत्केरी तथा गर्भवती महिलालाई अन्डा र झण्डा कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
२३. आयुर्वेद उपचार पद्धतिलाई प्रवर्धनगरी जनस्वास्थ्य सेवा अभिवृद्धि गरिनेछ।
२४. १० शैया आधारभूत अस्पताल भवन निर्माण पश्चात तत्काल सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।

पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति:

२५. आगामी आर्थिक वर्षभित्रमा गाउँक्षेत्रभित्र रहेका बाटा घाटा, ढल, खानेपानी पाइपलाइन, बिजुली बत्ति, लगायतका सबै भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा मर्मत गरिनेछ।
२६. आफ्नो भवन नभएका वडा कार्यालयहरूको भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रथमिकता दिइनेछ। भने यस वर्ष १ नं वडा कार्यालयको भवन निर्माण गरिनेछ।
२७. नेपाल सरकार तथा विभिन्न संस्थाहरूको सहकार्यमा साईपालगाउँपालिका क्षेत्रभित्रका बिद्युत, इन्टरनेट लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२८. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायिक विद्यालय, सार्वजनिक संस्था तथा सार्वजनिक शौचालयहरूलाई स्तरोन्नति गरी अपाङ्गता, लैङ्गिक तथा बालमैत्रीबनाइनेछ। निजी क्षेत्रसंगको सहकार्यमा सार्वजनिक शौचालयहरू संचालन तथा ब्यबस्थापन गरी शौचालयको सुविधामा नागरिकको सहज पहुँच वृद्धि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२९. गाउँ क्षेत्रभित्र रहेका पुराना ताल तलैया पुनर्स्थापन, संरक्षण तथा सम्बर्धन गरिनेछ।
३०. साईपाल गाउँपालिकाको सिमा निर्धारणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।

३१. गाउँपालिकाभित्र निर्माण सञ्चालन हुने भौतिक पुर्वाधार लगायतका कार्यका लागि वातावरणिय प्रभाव मुल्याङ्कन र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरि सञ्चालनमा ल्याईनेछ।
३२. यस वर्ष धलौन तथा काँडामा सोलार मिनिग्रेड निर्माण गरिनेछ।
३३. गनै देखि धलौन सम्म सडक निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
३४. गाउँपालिकाको भौतिक पुर्वाधार विकास तथा अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध सुदृढ तथा विस्तारका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा छिमेकी राष्ट्र चिन तथा दक्षिण कोरियासँग भगिनी सम्बन्ध स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ।

संस्कृति, सम्पदा तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति :

३५. साईपाल गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक,सास्कृतिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रको पहिचान संरक्षण तथा प्रचार प्रसारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३६. होम स्टे संचालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
३७. पर्यटकिय गुरुयोजना निर्माणमा जोड दिईनेछ ।
३८. साईपाल हिमालको प्रचार प्रशार गरि पर्यटन भित्र्याउन विशेष पहल गरिनेछ।
३९. साईपालको स्थानीय भाषाको संरक्षणका लागि धुलेली भाषाको लिपिलाई संरक्षण र सम्बर्धन गरिनेछ।
४०. साईपालमा संचालन हुने विभिन्न जात्रा, पर्वहरुलाई राष्ट्रियस्तरमा परिचित गराई पर्यटन प्रवर्धन गरिनेछ।
४१. साईपालगाउँ क्षेत्रका मूर्त, अमूर्त सम्पदाको अध्ययन, अनुसन्धान गरिनेछ।
४२. साईपाल गाउँपालिकामा आउने पैदल यात्री तथा पर्यटकहरुका लागि जानकारी लिन पर्यटन सम्बन्धि सुचना बोर्डहरु राख्ने ब्यवस्था मिलाईनेछ।
४३. साईपाल गाउँपालिकाको पर्यटकिय क्षेत्रको अध्ययन अबलोकन तथा जानकारी पाउनका लागि (Truism Map)पर्यटकिय नक्साङ्कन गरि पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ।
४४. पर्यटन प्रवर्द्धन तथा विकासको लागि हेली मार्गको विस्तारका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ।

फोहर ब्यबस्थापन तथा प्रदुषण नियन्त्रण सम्बन्धी नीति :

४५. गाउँभित्रको जल,जमिन, वायु र ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रण गरी स्वच्छ वातावरण प्रवर्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रम बनाई संचालन गरिनेछ।
४६. सार्वजनिक जग्गा, नदी किनार, सरकारी कार्यालय परिसरमा वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
४७. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक जग्गाहरुको लगत राखिनेछ।

संस्थागत विकास तथा सुशासन सम्बन्धी नीति :

४८. पालिकाभित्र रहेका धुवारहित चुलो प्राप्त नगरेका घरधुरीहरुलाई धुवारहित चुलो खरिद गरि वितरण गरिनेछ।
४९. साईपालगाउँपालिकाको संगठन संरचना, स्वीकृत दरबन्दी र पदाधिकारी तथा प्रशासनिक एकाइहरुको कार्य विवरणप्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।



५०. संविधानको एकल अधिकार सूची र बढ्दो सहरी सुब्यवस्था दायित्वलाई मध्यनजर गर्दै साईपालगाउँपालिकाको संगठनलाई सेवामूलक र बैज्ञानिक बनाउन मानव संसाधन नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ।
५१. कर्मचारीबाट वाञ्छित लक्ष्य हासिल गर्न नतिजामा आधारित कार्य सम्पादन एवं प्रोत्साहन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ। गाउँपालिकाका प्रत्येक कर्मचारीको कार्य व्यवहारलाई पारदर्शी, जनमैत्री र सुशासनयुक्त बनाउन आवश्यक कानूनी प्रबन्ध गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
५२. गाउँपालिकाको केन्द्र तथा वडा तहमा सार्वजनिक सुनुवाई गरी सेवाग्राहीबाट प्राप्त हुने सुझाव तथा गुनासोको ब्यवस्थापन गरिनेछ।
५३. स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन LISA (Local Institutional Self Assessment) तथा स्थानीय तह वित्तीय सुशासन तथा जोखिम मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
५४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२को स्वीकृतनीति, बजेट तथा कार्यक्रम अनुरूप वार्षिक कार्योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
५५. गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने ३ जना कर्मचारीलाई सम्मान र पुरस्कारको ब्यवस्था गरिनेछ।
५६. आगामी आर्थिक वर्षभित्रमा साईपाल गाउँपालिकाको आवधिक योजना (२०८२ - २०८६) तर्जुमा गरी क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
५७. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवामा सेवाग्राहीको सहज पहुँच वृद्धिका लागि कार्यालयहरूमा इच्छुक सेवाग्राहीलाई सामान्य कानूनी परामर्श सेवा, निवेदनको मस्यौदा, फोटोकपी सेवाहरू निःशुल्क दिने ब्यवस्था मिलाइनेछ।
५८. गाउँक्षेत्रभित्र छरिएर रहेका अब्यवस्थित बस्तीलाई नेपाल सरकारको समन्वयमा ब्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।

राजस्व तथा वित्त ब्यवस्था सम्बन्धी नीति:

५९. गाउँपालिकाले संविधान तथा कानून बमोजिम असुल गर्ने राजस्व (कर तथा गैरकर) प्रशासनलाई न्यायोचित, पारदर्शी र बैज्ञानिक बनाउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ।
६०. करदाताहरूलाई कर प्रणालीमा स्वेच्छिक रूपमा सहभागी गराउन समग्र राजस्व प्रणालीलाई करदातामैत्री बनाइनेछ।
६१. कर तथा गैरकर राजस्वको अनुगमन गर्न विशेष टोली गठन गरी परिचालन गरिनेछ।

कृषि सम्बन्धी नीति:

६२. स्थानीय समुदायलाई करेसाबारी, तथा ब्यवसायीक फलफुलखेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ।
६३. साईपालको छिमेकी स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी अर्गानिक कृषि खेतीको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ।
६४. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने आलु, स्याउ तथा गुँरास र सिमिको बजारीकरणका लागि आवश्यक ब्यवस्था मिलाइनेछ।
६५. गरिव, दलित तथा न्यूनस्तरका बर्गलाई बाख्रापालनबाट आत्मनिर्भरता बनाउने नीति लिईएको छ।
६६. गुणस्तर खाद्य बस्तु प्रयोगका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

६७. भाङ्गो, ओखर, ढटेलो, ताराचुक, सिस्नोको पाउडर, कोदोको पिठो उत्पादन तथा बजारीकरण गर्ने निति लिईएको छ । साथै स्थानीय कच्चा पदार्थबाट तेल उत्पादनका लागि प्रत्येक वडामा १/१ वटा मसिनको ब्यवस्था गरिनेछ ।
६८. साईपाल गाउँपालिकामा उत्पादन हुने घरेलु तथा भिर माहुरीको महलाई संलन गरि निर्यातको ब्यवस्था गरिनेछ ।
६९. सार्वजनिक निकायमा संचालन हुने बैठक सभा गोष्ठी जस्ता कार्यहरूमा स्थानीय स्तरमा उत्पादन अन्न बालीको अनिवार्य रुपमा खाजाको प्रयोग गरिनेछ ।

पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति :

७०. पशुपालनलाई ब्यबस्थित गर्न पशुजन्य ब्यवसायको अभिलेखीकरण र पशुपन्छी दर्ता गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
७१. घरपालुवा, रोगी, घाइते पशुपन्छीहरूलाई उपचार गर्ने तथा वन्ध्याकरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

सामाजिक विकाससँग सम्बन्धी नीति :

७२. गाउँबासीहरूलाई सीपमूलक तालिम दिई आय आर्जन सम्बन्धी क्रियाकलापमा सहभागी गराइनेछ । महिलाले संचालन गर्ने ब्यवसायका लागि सहकारी गठन, बीउपूँजी र ब्यवस्थापन तालिम प्रदान गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
७३. महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव, कुरीति, हिंसा अन्त्य गर्न महिला जागरण, वित्तीय तथा कानुनी सारक्षता र शसक्तिकरणका कार्यक्रमहरू वडातहबाट समेत संचालन गरिनेछ ।
७४. बाबुआमा बिहिन बालबालिकाको संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई तिर्थ यात्राका लागि आवश्यक ब्यवस्था गरिनेछ ।
७५. विपन्न, दलित, आदिवासी र अपाङ्गता भएका गाउँबासीहरूका लागि विशेष संरक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
७६. ५० वर्ष देखी ६८ वर्ष उमेर समुहका एकल पुरुषहरूलाई प्रदान गर्दै आएको सुरक्षा भत्तालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७७. ६८ वर्ष नाघेका ज्येष्ठ नागरिकहरूको घरमा गई स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ । ६८ वर्ष नाघेका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई साईपालगाउँपालिकाका वडा कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी नेपाल सरकारले तोकेका औषधीहरू निःशुल्क उपलब्ध गराउन आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
७८. ज्येष्ठ नागरिकमा रहेको ज्ञान, सीप र अनुभव पुस्तान्तरण र हस्तान्तरण गर्न वडाको समन्वयमा ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रको स्थापना गरिनेछ । वडामा रहेका ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रहरूसँग सहकार्य गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई मानसिक एबम् शारीरिक रुपमा सक्रिय बनाउन विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७९. स्थानीय तहका महिला जनप्रतिनिधिले उल्लेख्य तथा उदाहरणीय भूमिका निर्वाह गरेवापत एकजना महिला जनप्रतिनिधिलाई सम्मान प्रदान गरिनेछ ।
८०. स्थानीय समुदायबाट उत्पादन गरिएका सामाग्रीहरू कोसेलीघर मार्फत खरीद बिक्रीको ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
८१. गाउँ क्षेत्रभित्रका सार्वजनिक तथा सामुदायिक जग्गामा भवन निर्माण गरी वा अन्य तरिकाबाट आय आर्जन गर्ने व्यक्ति, कम्पनी, संघसंस्था वा निकायको आम्दानी गाउँपालिकाको स्थानीय कोषमा जम्मा

हुने ब्यबस्था मिलाइनेछ । सामाजिक संघसंस्थाको गतिविधि संचालन गर्न आवश्यकता अनुसार अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

खेलकुद सम्बन्धी नीति :

८२. गाउँपालिका स्तरिय खेलमैदान निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८३. विभिन्न स्थानीय मेला पर्वको अवसरमा आयोजना गरिने खेलकुद प्रतियोगिता लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

सीप बिकास तथा उद्यमशीलता प्रबर्धन सम्बन्धी नीति :

८४. सीप सिक्न इच्छुक गाउँबासीहरूलाई सिप प्रशिक्षण लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन गरि सिप सिकाउनका लागि आवश्यक ब्यवस्था गरिनेछ ।
८५. गाउँपालिका क्षेत्रमा स्थापना भै संचालनमा रहेका स्थानीय सीप, कला, स्थानीयलाई रोजगारी दिने र वातावरण प्रतिकुल असर नगर्ने प्रकृतीका उद्योगलाई ब्यवसाय करमा छुट दिने नीति लिइनेछ ।
८६. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका उद्योग तथा नयाँ उद्यमीलाई प्रविधिमा सहयोग, छुट, मिनाहा तथा आवश्यक सहूलियत उपलब्ध गराउनुका साथै आन्तरिक राजश्वक कार्यालयमा दर्ताका लागि पहल गरिनेछ ।

सहकारी सम्बन्धी नीति :

८७. सहकारी संस्थाको दर्ता, नबिकरण कार्यलाई ब्यवस्थित गरिनेछ ।
८८. बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने सहकारीको जोखिम ब्यबस्थापनका लागि अनुगमन संयन्त्र गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।

विपद ब्यवस्थापन सम्बन्धी नीति :

८९. विपद ब्यवस्थापन कोष सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ । साथै यस कार्यलाई ब्यवस्थापन गर्न आवश्यक कर्मचारीको ब्यवस्था गरिनेछ ।
९०. विपद ब्यवस्थापनका लागि जनस्तर तथा बिद्यालयस्तरमा विपद सचेतना, उद्धारको अभ्यासको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९१. साईपाल गाउँपालिकाको विपद जोखिम नक्सांकन (Hazard Mapping) गरिनेछ ।

सूचना प्रविधि सम्बन्धी नीति

९२. साईपालगाउँपालिकाबाट प्रबाह हुने सार्वजनिक सेवामा सूचना तथा संचार प्रविधिको उच्चतम उपयोग गरी विद्युतीय सुशासन प्रबर्धन गरिनेछ ।
९३. गाउँपालिका सम्बद्ध सूचना तथा तथ्यांकलाई ब्यवस्थित रुपमा संकलन गरी ब्यवस्थापन गरिनेछ

बन तथा बाताबरण:

९४. हरियो बन नेपालको धन भन्ने नारालाई पछ्याउदै उग्र रुपमा रहेको बनजंगल फडानी रोक लगाउने निति लिईनेछ । साथै बन हेरालाको ब्यवस्था गरिनेछ ।
९५. प्रत्येक वडाका पहिरो जाने क्षेत्रमा बृक्षारोपण गर्ने निति लिईनेछ ।
९६. सामुदायिक बनको नक्साङ्कन तथा बन संरक्षण तथा सामुदायिक बन नबिकरण तथा क्षेत्र बिस्तार गर्ने निति लिईनेछ ।
९७. पर्यावरण, जडिबुटी, बन संरक्षण तथा जडिबुटी खेती प्रवर्धनमा जोड दिईनेछ ।

९८. जलवायू परिवर्तनको प्रभाव न्यूनीकरण गर्न पहल गरिनेछ ।
९९. वनजंगल संरक्षणका लागि पहल गरिनेछ ।
१००. जलाधार संरक्षण सम्बन्धि अध्ययन अन्वेषण गरिनेछ ।
१०१. घाटगंगामा लघुजलविद्युत निर्माणका लागि माइलस्टोन ईनर्जी प्रा ली संग विद्युत उत्पादनको सर्वेक्षणका लागि समन्वय गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

साईपाल गाउँपालिकालाई जनअपेक्षा अनुरूप विकासका चाहना पुरा गर्ने, स्थानीय सरकार र स्थानीयवासी बिचको सुमधुर सम्बन्ध कायम गर्ने, आधुनिक प्रविधि र मौलिक पहिचानको सम्मिश्रणबाट साईपाललाई समृद्ध, सुरक्षित र जीवन्त साँस्कृतिक पालिका बनाउने हाम्रो दृढ सङ्कल्प अविचलित छ । यस अवसरलाई सदुपयोग गर्दै सम्पूर्ण गाउँवासीलाई स्वच्छ, निष्पक्ष, न्यायपूर्ण र प्रतिबद्ध नेतृत्व प्रदान गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाले अघि सारेको प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउन नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, विकास साझेदारहरू, निजी क्षेत्र, अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय, गाउँपालिकाका कर्मचारी, मतदाता र सम्पूर्ण बुद्धिजीवी एवम् प्रवुद्ध वर्गमा हार्दिक अपिल गर्दछु ।

धन्यवाद

मानविर बोहरा

गाउँपालिका अध्यक्ष

२०८१असार ०९ गते सोमबार

